

Кюрчев Володимир Миколайович,

кандидат технічних наук, професор,

Рогач Юрій Петрович,

кандидат технічних наук, професор,

Колесніков Максим Олександрович,

кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

Перспективи міжнародної співпраці у діяльності вищого навчального закладу.

Шляхом євроінтеграції

У статті наведено результати робочої поїздки представників ТДАТУ до Ради Європи та деякі аспекти розвитку міжнародної співпраці університету та формування міжнародного науково-освітнього комплексу.

За роки незалежності України необхідність розвитку всебічного співробітництва, міжнародних зв'язків науки й освіти набула особливої актуальності, стала об'єктивною реальністю останнього часу [1]. У середовищі працівників вищої школи вкоренилося розуміння того, що розширення контактів з вищими навчальними закладами інших країн, вивчення й застосування їхнього передового досвіду, входження системи вищої освіти України до європейського освітнього простору є життєво необхідним. Без цього українські ВНЗ не зможуть ефективно перебудувати систему підготовки фахівців вищої кваліфікації, підвищити якість підготовки випускників настільки, щоб вони могли

успішно вирішувати ті загальні й конкретні завдання, які стоять перед державою й суспільством.

Слід зазначити, що ті потужні інтеграційні процеси, які захопили всі сфери громадського життя, реалізувалися у вищій освіті у вигляді Болонського процесу [2].

Як відомо, з ініціативи Ради Європи і ЮНЕСКО було розроблено й прийнято ряд конвенцій, метою яких було об'єднання чотирьох тисяч європейських вищих навчальних закладів, де вчаться більше 12 мільйонів студентів, у єдиний освітній простір [3]. Сьогодні 49 країн беруть участь у Болонському процесі який повинен завершитися до 2010 року.

ТДАТУ вже багато років розширює систему міжнародних зв'язків, а останні чотири роки увагу науково-педагогічних працівників університету зосереджено на питаннях інтеграції освіти та принципах її практичної реалізації. Слід зазначити, що аграрні заклади вищої освіти та наш університет зіткнулися з певними труднощами, адже подібні програми в цій освітній галузі не мають аналогів за кордоном. Власну нормативну та методичну базу було реорганізовано, враховуючи досягнення інших не завжди однопрофільних ВНЗ, а тому досвід, отриманий нами, набуває ще більшої ваги. Тому, налагодження міжнародного партнерства та співробітництва в галузі аграрної освіти є одним із пріоритетних напрямків діяльності навчального закладу, який дозволить реформувати освітній процес та врахувати національні інтереси [4].

У розвитку освіти України відіграють роль такі міжнародні організації як ЮНЕСКО, Рада Європи, Європейський Союз та інші. Ці організації проводять міжнародні конференції із проблем освіти, укладають спеціальні міжнародні угоди про взаємне визнання дипломів, розробляють і здійснюють спеціальні програми, що допомагають ВНЗ і студентам із країн Східної Європи приєднатися до вже сформованої системи освіти.

У зв'язку з цим представниками університету було здійснено робочу поїздку до Ради Європи, Європейського Парламенту, посольств України у Франції та у Федеративній

Республіці Німеччина. Метою візиту було розширення міжнародних зв'язків, надання інформації про наш ВНЗ.

Рада Європи - одна з найстарших міжнародних міжурядових політичних організацій на Європейському континенті [5,6]. Діапазон діяльності РЄ охоплює практично весь спектр проблем, які перебувають зараз у центрі уваги Європейського співтовариства. Питання освіти знаходили висвітлення в діяльності Ради Європи з початку її існування. Програмами РЄ з питань освіти й культури керує Рада з культурного співробітництва (Council for cultural cooperation, CCC). Співробітництво в галузі освіти й культури в рамках Ради встановлене на регулярній основі між 51 країною. Список проектів РЄ за минулі роки великий. Зокрема, він містить у собі проект по середній шкільній освіті, у якому на перший план висувалися роль і значення середньої освіти в підготовці молоді до вищої освіти, одержання професій і мобільності. РЄ організувала роботу із взаємного визнання дипломів по всій Європі.

У своїх програмах і проектах РЄ також приділяла велику увагу університетам, допомагала вирішувати їхні проблеми, стимулюючи співробітництво між ними, збір і поширення інформації із цих питань і установа європейських проектів з вищої освіти. Пріоритети РЄ в цій області включали доступ до вищої освіти, визнання еквівалентності дипломів і кваліфікацій, законодавчу реформу в області вищої освіти в країнах Центральної й Східної Європи.

Структурно CCC складається з комітетів з освіти, культури, культурної спадщини, вищої освіти й досліджень. Комітет з вищої освіти й наукових досліджень РЄ прагне вирішувати проблеми, з якими зустрічаються університети й інші вищі навчальні заклади Європи. У сферу актуальних пріоритетних напрямків його діяльності входить роль вищої освіти в підвищенні рівня знань протягом усього життя, європейські дослідження з питань визнання кваліфікації й реформа законодавства вищої освіти в нових країнах-членах. Важливу роль у міжнародному співробітництві в галузі освіти на вищому рівні відіграє

Постійна конференція, яка розробляє рекомендації, адресовані урядам держав-членів і Раді Європи, і таким чином суттєво впливає на зміст проектів і програм у галузі освіти.

Бере активну участь у здійсненні співробітництва в галузі освіти Центр документації з освіти в Європі (Documentation centre for education in Europe). До завдань Центру входять збір і обробка інформації про стан і розвиток освіти в Європі, насамперед у країнах-членах, а також міжнародних нормативних актів з освіти.

З метою сприяння розвитку освіти й професійної підготовки в країнах-членах зараз здійснюються ряд програм: "Socrates" (обмін студентами між вузами різних країн ЄС), "Leonardo" (стажування або навчання в будь-якій країні ЄС), "ES Tempus" (сприяння розвитку й перебудові систем вищої освіти).

У ході візиту відбулися робочі зустрічі із представниками України у Раді Європи, керівниками департаментів Секретаріату Ради Європи, керівником Департаменту з питань комунікацій Європейського Парламенту, юристами Європейського Суду з прав людини, надзвичайним і повноважним послом України у Французькій республіці та князівстві Монако, постійним представником України при ЮНЕСКО Тимошенко К.В., надзвичайним і повноважним послом України у Федеративній Республіці Німеччина Зарудною Н. М..

Рис. Представники університету у раді Європи.

Представники університету виступали з інформацією про навчальний заклад, з ініціативою щодо впровадження програми міжнародного співробітництва, яка передбачає декілька напрямків роботи, серед яких:

1. Науково-методичне співробітництво між профільними університетами.
2. Кількісне і якісне поліпшення закордонних ознайомчих практик.
3. Створення умов для взаємного обміну студентами, стажування викладачів у рамках Болонської угоди.
4. Можливості продовження навчання студентів в університетах Європи з одержанням диплома європейського зразка.
5. Проведення міжнародних наукових конференцій.

Університет запропонував організацію міжнародних "літніх шкіл" на базі спортивно-оздоровчого комплексу "Салют" на березі Азовського моря, де європейські та українські студенти мали би можливість за допомогою безпосереднього спілкування обмінюватися досвідом організаційної роботи органів студентського самоврядування та наукової роботи. Безперечно, це б сприяло розвитку міжкультурних, мовних та комунікативних навичок студентів та вихованню поваги до культур інших народів.

Сферою взаємних інтересів може бути також організація маршрутів "Зеленого туризму", тим більше, що фахівців даного напрямку готує відокремлений структурний підрозділ ТДАТУ Бердянський коледж. На думку посла України у ФРН Наталії Зарудної, німецьку сторону зацікавила б спільна робота наших і німецьких вчених та виробників у галузі біоенергетики та виробництва біопалива.

Вважаємо необхідним зростання міжнародної складової діяльності університету. Подальшому розвитку міжнародної співпраці університету та формуванню міжнародного науково-освітнього комплексу особливо будуть сприяти:

- розробка нової концепції й програми міжнародної діяльності університету,

- проведення міжнародної сертифікації й акредитації освітніх програм відповідно до ДСТУ ISO 9001:2008;
- включення міжнародних складових в усі сфери (навчальну, наукову, організаційну тощо) діяльності університету;
- наявність ефективної системи управління якістю освіти, створеної на базі міжнародних вимог,
- формування у викладачів та студентів нових компетенцій з урахуванням глобальних змін в економіці, політиці, соціальній та культурній сферах;
- здійснення на постійній основі науково-педагогічних зв'язків із закордонними ВНЗ, науковими центрами і міжнародними організаціями, академічного обміну викладачами, студентами та дослідниками, участь у міжнародних освітніх і наукових проектах та програмах;
- інтернаціоналізація навчальних програм університету та відкриття нових спеціальностей,
- забезпечення випускників професійними знаннями, які розширені міжнародними складовими, навичками міжкультурного спілкування й професійної діяльності в умовах “міжнародного співробітництва і конкуренції”, здатністю самостійно протягом всього життя засвоювати і використовувати нові знання та технології;
- наявність постійного та значного контингенту іноземних студентів, аспірантів і стажерів;
- розширення експорту освітніх послуг,
- наявність спеціалізованих структур, що здійснюють організацію міжнародної діяльності університету.
- просування результатів НДР на міжнародні ринки науково-технічної продукції, організація спільних досліджень;

- активізація роботи щодо входження вчених університету до міжнародних і закордонних наукових товариств;
- участь у міжнародних освітніх і наукових програмах, розширення мобільності викладацьких кадрів, що є джерелом збагачення педагогічного досвіду та підвищення якості підготовки фахівців;
- організація наукового туризму (участь в екологічних експедиціях);

Звичайно ці плани та пропозиції є тільки першими кроками на довгому та складному шляху євроінтеграції системи вищої освіти України. Але їх практична реалізація буде сприяти подальшому оновленню освіти, наближенню її до міжнародних стандартів, забезпеченню якості підготовки фахівців для аграрного сектора України. Слід зазначити, що надана нами інформація про університет та висловлені пропозиції щодо можливості співпраці не залишилися поза увагою представників Європейських установ. Подальше ознайомлення зацікавлених осіб із запропонованими нами презентаційними матеріалами дає надію на втілення в життя більшості проектів та можливу появу нових ідей щодо налагодження співробітництва.

Тобто, міжнародне співробітництво з європейськими аграрними ВНЗ та створення міжнародного науково-освітнього комплексу дозволить використовувати передовий досвід з удосконалювання процесів управління університету в сучасних ринкових умовах. Це дозволить модернізувати і привести якість освітніх послуг у відповідність до вимог єдиного європейського освітнього простору.

Одним із результатів участі ТДАТУ в міжнародних програмах та проектах є прагнення прискорити процес інтеграції України до європейської та світової спільноти, розуміння важливості співпраці у світовому контексті, ефективність об'єднаних зусиль і можливостей, вироблення особливих критеріїв та показників якості викладання, запозичення нових методик та концепцій і їх впровадження в ТДАТУ.

Література

1. Національна доктрина розвитку освіти (наказ Президента України від 17 квітня 2002 року № 347/2002).
2. The European Higher Education Area. Joint Declaration of the European Ministers of Education. Convened in Bologna on the 19th of June 1999 <http://www.ntb.ch/SEFI/bolognadec.html>
3. Высшее образование в XXI веке: подходы и практические меры. Заключительный доклад Всемирной конференции по высшему образованию - Париж, ЮНЕСКО, 5-9 октября 1998 г. С.6.
4. Зорников И.Н., Волкова Л.П. Проблемы и перспективы международной интеграции высшего образования // Образование за рубежом. - 2001 . - № 2. - С.39-40.
5. <http://www.coe.int>
6. Ю.С. Алферов. Совет Европы и образование // Педагогика, - 1998, - №7, - С. 100-111.

Кюрчев В.Н., Рогач Ю.П., Колесников М.А. Перспективы международного сотрудничества в деятельности высшего учебного заведения.

В статье приводятся результаты рабочей поездки представителей ТГАТУ в Совет Европы и некоторые аспекты развития международного сотрудничества университета и формирования международного научно-образовательного комплекса.

Kurchev V.N., Rogach U.P., Kolesnykov V.A. The perspectives of international collaboration in higher educational establishment activity.

There are the results of TSAU representatives working visit at the Council of Europe and some aspects of university international collaboration development and international scientific-educational complex forming.

Кюрчев Володимир Миколайович - кандидат технічних наук, професор кафедри машиновикористання в землеробстві, ректор, Таврійський державний агротехнологічний університет (72312, м. Мелітополь, пр. Б.Хмельницького, 18, р.т. 8(0619)42-06-18).

Рогач Юрій Петрович - кандидат технічних наук, професор кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності, проректор з науково-педагогічної роботи, Таврійський державний агротехнологічний університет (72312, м. Мелітополь, пр. Б.Хмельницького, 18, р.т. 8(0619)42-10-04).

Колесніков Максим Олександрович - кандидат сільсько-господарських наук, доцент кафедри загального землеробства, Таврійський державний агротехнологічний університет (72312, м. Мелітополь, пр.Б.Хмельницького, 18, р.т. 8(0619)42-12-84).